

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/17/2021
Identifikačné číslo spisu: 7516219877
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7516219877.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: AGRO Komárovce s.r.o., Komárovce 66, IČO: 36 206 971, zast. advokátom JUDr. Jurajom Lukáčom, so sídlom Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, IČO: 42 421 152, proti žalovanému: BOCÁNY, pozem. spol. Komárovce, so sídlom Komárovce 106, IČO: 42 326 826, zast. GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o., so sídlom Kováčska 53, Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 36 730 564, o zaplatenie 22.261,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 8Cb/159/2016, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/71/2019-150 zo dňa 27. februára 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice - okolie ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“, „prvoinštančný súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 8Cb/159/2016-88 zo dňa 04. 03. 2019 rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 22.261,10 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (I. výrok), súčasne žalobcovi priznal nárok na náhradu 100 % trov konania proti žalovanému v konaní pred súdom prvej inštancie s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie (II. výrok). Napokon, III. výrokom vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu 100 % trov konania proti žalovanému v konaní pred odvolacím súdom s tým, že o výške trov konania rozhodne tiež súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia 22.261,10 eur a náhrady trov konania. Uviedol, že na základe nájomnej zmluvy uzatvorenej dňa 01. 04. 2008 mu žalovaný (vtedy ešte majúci názov Pozemkové spoločenstvo, Urbariát Komárovce) prenechal do užívania poľnohospodársku pôdu na účely poľnohospodárskej výroby na dobu určitú, a to 12 rokov,

t. j. od roku 2008 do roku 2020. Predmetom zmluvy bol nájom poľnohospodárskej pôdy o výmere 109.5943 ha zapísanej na LV č. XXX a LV č. XXX ako trvalé trávnaté porasty, nachádzajúcej sa v katastrálnom území Komárovce. Žalobca tieto nehnuteľnosti riadne obhospodaroval a v roku 2014 na nich zasial a uskutočnil zber poľnohospodárskych plodín (kapusta repková, pšenica ozimná, kukurica). V roku 2015 sa žalobca dozvedel, že žalovaný podal na Pôdohospodársku platobnú agentúru (ďalej tiež „PPA“) jednotnú žiadosť na rok 2014, ktorou žiadal dotáciu - jednotnú platbu na plochu o výmere 109,59 ha, (t. j. na rovnakú plochu, akú prenechal žalobcovi v zmysle vyššie uzavretej zmluvy medzi stranami do nájmu). Podľa žalobcu, žalovaný obdržal od PPA za predmetnú pôdu jednotnú platbu na plochu za rok 2014 v sume 22.261,10 eur, pričom ju sám neobhospodaruje. S poukazom na ust. § 1 ods. 2 a § 2 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 488/2010 Z. z., o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb (ďalej len „nariadenie vlády SR č. 488/2010 Z. z.“), žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaný nehnuteľnosti, ktoré prenajal žalobcovi, nikdy reálne neobhospodaroval, tieto obhospodaroval vždy žalobca, čím si v plnej miere splnil požiadavky na poskytnutie podpory v poľnohospodárstve formou priamych platieb na základe žiadosti, avšak tieto boli poskytnuté bez právneho dôvodu žalovanému. Preto dotáciu vo výške 22.261,10 eur poskytnutú žalovanému právne kvalifikoval v súlade s § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ako plnenie bez právneho dôvodu a žiadal, aby súd žalovaného zaviazal vydať mu toto bezdôvodné obohatenie.

3. Žalovaný uviedol, že žalobca si uplatnil dotáciu za rok 2014 na plochu 109.5943 ha, ale keď zistil, že si dotáciu uplatnil aj žalovaný, svoju žiadosť vzal späť, čím spôsobil, že PPA nemohla krížovo skontrolovať, či žalobcovi dotácia patrí. Podľa žalovaného žalobca nevyužil všetky právne možnosti spočívajúce najmä v uplatnení si nároku na dotáciu a následnom späťvzátí žiadosti. Zdôraznil, že rozhodnutie PPA nie je preskúmateľné súdom a nie je proti nemu prípustný ani opravný prostriedok. Ak by súd žalobe vyhovel, obchádzal by tým zákon. Takýto postup by umožnil, že by sa mohli uplatňovať nároky na dotácie prostredníctvom vydania bezdôvodného obohatenia bez uplatnenia nároku na PPA a zistenia, kto spĺňa podmienky nároku na dotáciu. Navyše má žalovaný za to, že žalobca si uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia až podaním žaloby dňa 13. 12. 2016, pričom žalovanému bol priznaný nárok na dotáciu rozhodnutím z 23. 11. 2014, z ktorého dôvodu vzniesol námietku premlčania. Vzhľadom na uvedené žalovaný súdu navrhol žalobe nevyhovieť.

4. Dňa 12. 10. 2017 súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 8Cb/159/2016-40 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu 100 % trov konania proti žalobcovi. Na odvolanie žalobcu, Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3Cob/20/2018-78 zo dňa 29. 06. 2018 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okrem iného upriamil pozornosť súdu prvej inštancie na konanie vedené na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7C/133/2014 o neplatnosti výpovede o nájme poľnohospodárskej pôdy z 01. 04. 2008.

5. Súd prvej inštancie s poukazom na § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) vykonal dokazovanie [potvrdením Okresného úradu Košice - okolie, pozemkového a lesného odboru z 10. 03. 2014, Zmluvou o nájme poľnohospodárskej pôdy z 01. 04. 2018 uzavretou medzi žalobcom ako nájomcom a žalovaným (pôvodne pod názvom Pozemkové spoločenstvo, Urbariát Komárovce) ako prenajímateľom, listom z 29. 09. 2012, ktorým žalovaný vypovedal Zmluvu o nájme k 01. 10. 2012, pričom žalobca neplatnosť výpovede napadol žalobou (konanie vedené na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7C/133/2014, ktoré nebolo doposiaľ právoplatne skončené), rozhodnutím PPA č. 500/1056/7664/2014 z 29. 11. 2014 a obsahom spisu vedeného na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7C/133/2014]. Citujúc ustanovenia § 451 ods. 1, 2 OZ, § 391 a § 397 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), § 1 ods. 2 a § 2 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 488/2010 Z. z., mal za preukázané, že žalovaný je zapísaný do registra pozemkových spoločenstiev s právnou subjektivitou. Zdôraznil, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako nájomca uzavrel dňa 01. 04. 2008 s prenajímateľom (Pozemkové spoločenstvo, Urbariát Komárovce) Zmluvu o nájme, na základe ktorej boli žalobcovi prenajaté nehnuteľnosti registrované Správou katastra Košice - okolie na LV č. XXX a LV č. XXX ako trvalé trávnaté porasty v katastrálnom území Komárovce o celkovej výmere

109.5943 ha na dobu 12 rokov; ďalej že listom zo dňa 29. 09. 2012 prenajímateľ vypovedal Zmluvu o nájme ku dňu 01. 10. 2012; že žalobca neplatnosť výpovede napadol žalobou vedenou na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7C/133/2014, o ktorej doteraz nebolo právoplatne rozhodnuté; že rozhodnutím č. 500/1056/7664/2014 zo dňa 29. 11. 2014 PPA schválila žiadateľovi (t. j. žalovanému) poskytnutie podpory formou jednorazovej platby v sume 22.261,10 eur, čo žalobca považuje za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, keďže pozemky, na ktoré bola podpora viazaná, reálne obhospodaruje žalobca. Podľa žalovaného, podpora formou jednotnej platby mu bola poskytnutá na základe rozhodnutia PPA, ktorá pri rozhodovaní posudzovala, či sú splnené podmienky pre schválenie tejto podpory a postupovala podľa procesu v zmysle príslušných zákonných ustanovení.

6. V súvislosti s konaním vedeným na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 7C/133/2014 súd prvej inštancie uviedol, že samotná platnosť nájmovej zmluvy resp. tvrdená neplatnosť výpovede z nej (ktoré sú predmetom uvedeného konania) nemajú priamy vplyv na to, kto obhospodaroval predmetnú pôdu v roku 2014, a teda komu vznikol podľa vtedy platných noriem nárok na platbu od PPA na túto plochu. Žalovaný relevantne nerozporoval žalobcom tvrdenú skutočnosť, že v roku 2014 predmetnú pôdu obhospodaroval práve žalobca, keď na nej zasial a uskutočnil zber poľnohospodárskych plodín (kapusta repková, pšenica ozimná, kukurica). Z obsahu spisu Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 7C/133/2014 okrem iného vyplýva, že žalobca kvalifikovane rozporoval výpoveď z nájmovej zmluvy listom z 15. 10. 2012 (teda bezprostredne po doručení výpovede z 29. 09. 2012) a uviedol, že dohodnutá doba nájmu neuplynula a nedošlo ani k porušeniu povinností na strane nájomcu, ktoré by zakladalo dôvod na výpoveď. Od tohto momentu až do marca 2014 nebol žalobca zjavne rušený v užívaní predmetu nájmu. Súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaný bol do registra pozemkových spoločností zapísaný dňa 10. 03. 2014. Listom z 31. 03. 2014 žalobcovi oznámil, že predmetný pozemok s výmerou 1 095 043 m² je nútený na PPA zablokovať a následne dňa 14. 05. 2014 požiadal PPA o poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu. Z listu žalovaného zo dňa 31. 03. 2014 (č. l. 44 spisu sp. zn. 7C/133/2014) súd zistil, že v tom čase predmetnú pôdu užíval žalobca, ktorý mal byť príjemcom jednotnej platby na plochu od PPA, ktorú v skutočnosti obdržal žalovaný. Žalovaný sa teda bezdôvodne obohatil na úkor žalobcu, a to prijatím plnenia od PPA, na ktoré nemal právny nárok, keďže predmetnú pôdu v rozhodnom čase neobhospodaroval, naopak, túto obhospodaroval žalobca, ktorý mal byť príjemcom prostriedkov od PPA.

7. Prihliadajúc na skutočnosť, že rozhodnutie PPA je konečné a nepreskúmateľné, mal súd prvej inštancie za to, že je potrebné spor rozhodnúť spravodlivo, kde formálna stránka veci (rozhodnutie PPA) nemôže mať prednosť pred materiálnou stránkou. Preto nie je sporné, že pôdu v rozhodnom čase užíval a obhospodaroval žalobca a naopak, že žalovaný účelovo riešil sporné nájmné vzťahy tým, že najskôr listom z 31. 03. 2014 (č. l. 44 spisu Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 7C/133/2014) oznámil žalobcovi úmysel blokovat' na PPA predmetné pozemky a následne v máji 2014 požiadal o jednotnú platbu napriek tomu, že pozemky neužíval a neobhospodaroval.

8. Vo vzťahu k námietke premlčania súd prvej inštancie poukázal na to, že pokiaľ je vzťah z bezdôvodného obohatenia obchodným záväzkovým vzťahom, začína plynúť premlčacia doba vo vzťahu k takémuto plneniu podľa § 391 ObchZ a jej dĺžka je vymedzená v ust. § 397 ObchZ. PPA rozhodnutím č. 500/1056/7664/2014 zo dňa 29. 11. 2014 schválila žiadateľovi BOCANY, pozem. spol. Komárovce na základe jeho žiadosti podanej dňa 14. 05. 2014 poskytnutie podpory formou jednorazovej platby na plochu v sume 22.261,10 eur podľa § 2 nariadenia č. 488/2010 Z. z. Žalobca podal žalobu dňa 12. 12. 2016. Nakoľko podpora vo výške 22.261,10 eur nemohla byť žalovanému vyplatená skôr, než o nej bolo rozhodnuté (dňa 29. 11. 2014), pričom žalobca žalobu podal dňa 12. 12. 2016, mal súd prvej inštancie za nepochybné, že tak spravil v lehote podľa § 397 ObchZ. Súd preto považoval za nadbytočné vykonávať dokazovanie výsluchom žalobcu k otázke, kedy sa dozvedel, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nakoľko žaloba bola podaná nepochybne v 4-ročnej premlčacej dobe.

9. K námietke žalovaného ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd uviedol, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil prijatím plnenia, na ktoré nemal právny nárok, keďže predmetnú pôdu v rozhodnom čase neobhospodaroval, naopak túto pôdu obhospodaroval práve žalobca, ktorý mal byť príjemcom podpory vo výške 22.261,10 eur. Súd preto žalobcu vyhodnotil ako aktívne

vecne legitimovaného.

10. S poukazom na všetky vyššie konštatované skutočnosti rozhodol súd prvej inštancie o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu 22.261,10 eur.

11. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 C. s. p., a úspešnému žalobcovi priznal nárok proti žalovanému na náhradu 100 % trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj súdom odvolacím.

12. Na odvolanie žalovaného proti prvoinštančnému rozsudku, Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 3Cob/71/2019-150 zo dňa 27. 02. 2020, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p., zmenil a žalobu zamietol.

13. Odvolací súd v odôvodnení svojho zmeňujúceho rozhodnutia konštatoval, že žalobca sa v konaní domáha vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mal žalovaný získať tým, že mu PPA vyplatila žalovanú sumu, i keď pôdu neobhospodaroval. Súd poukázal na ust. § 451 ods. 1 OZ, ktoré určuje pasívne legitimovaného účastníka (t. j. toho, kto plnenie získal), ale aj aktívne legitimovaného účastníka, ktorým je ten, kto plnil (v danom prípade PPA). Zo znenia § 451 OZ jednoznačne vyplýva, že prípadného vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mal získať žalovaný, sa môže domáhať iba ten, kto plnil, t. j. PPA a nie žalobca, ktorý tvrdí, že táto platba mala byť poskytnutá jemu a nie žalovanému. V danom prípade preto žalobca nie je aktívne legitimovaný na žalované vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože v právnom vzťahu k žalovanému je na takéto vydanie oprávnená len PPA, na úkor ktorej mal žalovaný bezdôvodné obohatenie získať. Vzhľadom na uvedenú jednoznačnú zákonnú úpravu, odvolací súd považoval ostatné dôvody uvádzané stranami za právne bezvýznamné.

14. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 C. s. p., a § 255 ods. 1 C. s. p., a úspešnému žalovanému priznal náhradu trov celého konania.

15. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 30. 04. 2020.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 160 - 162), prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., súčasne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

17. Žalobca naplnenie dovolacieho dôvodu daného ustanovením § 420 odsek 1 písm. f/ C. s. p., vzhliada v nesprávnom právnom posúdení veci tvrdiac, že odvolací súd na zistený skutkový stav síce aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu, avšak nesprávne. Žalobca má zo znenia ust. § 451 ods. 1 OZ za zrejmé, že sankčná povinnosť vydania obohatenia sa vzťahuje na subjekt, na úkor ktorého sa niekto obohatil. Tvrdí, že text citovaného ustanovenia vylučuje správnosť právneho výkladu odvolacieho súdu, podľa ktorého je v danom prípade aktívne legitimovaným účastníkom ten, kto plnil (v danom prípade PPA). Právny názor odvolacieho súdu považuje žalobca za nesprávny, pretože k obohateniu nedošlo na úkor platobnej agentúry, ale žalobcu. Žalobca v predmetnej časti dovolania opísal vlastný výklad ust. § 451 ods. 1 OZ. Uviedol, že právna úprava bezdôvodného obohatenia je subsidiárna vo vzťahu k iným inštitútom súkromného práva

v tom zmysle, že sa uplatní výlučne vtedy, ak právne následky majetkovej nerovnováhy nie sú pokryté inou právnou úpravou predstavujúcou právny dôvod vzniku záväzku, a teda i príslušných reparačných ustanovení. Preto aj právne posúdenie, v zmysle ktorého by bolo povinnosťou žalovaného vrátiť poskytnuté plnenie PPA, by malo svoje opodstatnenie iba v prípade, ak by si na základe takéhoto vrátenia mohol žalobca nárok na poskytnutie dotácie následne sám uplatniť, čo je vzhľadom na odstup času od roku 2014 už nerealizovateľné. Žalobca si preto vo vzťahu k zachovaniu reparačného zmyslu uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný získal ako úžitok na úkor dispozičného práva žalobcu. Žalobca poukázal na to, že žalovaný počas konania nepoprel, ani inak účinne nevyvrátil skutkové tvrdenie žalobcu, že za rok 2014 mu bola poskytnutá podpora na poľnohospodársku pôdu

(poľnohospodárska dotácia), ktorá predstavovala uplatnenie nároku za obhospodarovanie pôdy prenajatej žalobcovi ako nájomcovi zmluvou zo dňa 01. 04. 2008. Tvrdí, že hmotnoprávny vzťah, z ktorého je vyvodzovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, vychádza z nájomného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, a nie z právneho vzťahu medzi žalovaným a Pôdohospodárskou platobnou agentúrou.

18. V ďalšej časti dovolania žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že sa dopustil porušenia spočívajúceho v naplnení dovolacieho dôvodu daného ust. § 421 písm. a/ C. s. p., tvrdiac, že text ust. § 451 ods. 1 OZ vyložil ústavne nekonformným spôsobom, ktorý odporuje výkladu podľa článku 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa názoru žalobcu, odvolací súd týmto postupom rozhodoval v rozpore s ustálenou súdnou praxou, vo vzťahu ku ktorej poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) sp. zn. I. ÚS 338/06, III. ÚS 305/08 a III. ÚS 259/2010. Tvrdí, že jednoznačné znenie normatívneho textu vylučuje, aby odvolací súd z obsahu ust. § 451 ods. 1 OZ vzhliadal nad rámec jeho znenia ako aktívne legitimovaného účastníka toho, kto plnil a nie toho, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané. Ak by bezdôvodné obohatenie bolo vrátené PPA, ostal by ten, kto splnil podmienky na poskytnutie platby tým, že pôdu obhospodaroval, naďalej ukrátený.

19. Dôvodiac vyššie uvedeným žalobca dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Cob/71/2019-150 zo dňa 27. 02. 2020 podľa § 449 ods. 1 C. s. p., zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

20. K dovolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný (písomným podaním zo dňa 24. 08. 2020 na č. l. 180 - 182 spisu), ktorý navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť, alternatívne zamietnuť. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

21. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 25. 09. 2020 (č. l. 188 spisu) bolo vyjadrenie žalovaného v súlade s ust. § 436 ods. 4 C. s. p. zaslané na vedomie žalobcovi, prostredníctvom jeho právneho zástupcu. Žalobca sa vyjadril písomným podaním zo dňa 14. 10. 2020 (č. l. 189 - 190), v ktorom zotrval na tom, aby odvolací súd jeho dovolaciu návrhu vyhovel. Toto vyjadrenie súd prvej inštancie opäť zaslal žalovanému, ktorý sa vyjadril v podaní zo dňa 28. 12. 2020 (č. l. 195 - 199). Následne už nenásledovali žiadne vyjadrenia sporových strán.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť.

23. Podľa § 419 C. s. p., je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

24. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti).

25. Naproti tomu dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p., je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola

vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

26. Pokiaľ dovolanie nemá vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma odvolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

27. V zmysle § 431 ods. 2 C. s. p., dovolateľ má dovolací dôvod podľa § 420 vymedziť tak, že uvedie v čom táto vada spočíva. Zákon teda kladie na vymedzenie označeného dovolacieho dôvodu prísne kvalitatívne nároky, čo súvisí aj s požiadavkou povinného zastúpenia. Dovolateľ je povinný presne označiť vady, ak ich tvrdí podľa § 420 písm. f/ C. s. p., (čo je prípad v predmetnom dovolaní žalobcu) a uviesť, v čom spočívajú, v nesplnení ktorej z podmienok konania, ktorých následkom je zmätočnosť rozhodnutia.

28. Požiadavka Civilného sporového poriadku na vymedzenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ako dovolacieho dôvodu v súlade s § 431 ods. 2 C. s. p., preto nie je splnená, ak dovolateľ neoznačí vady, ktorých následkom je zmätočnosť rozhodnutia.

29. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo 6/2014, 3Cdo 38/2015, 5Cdo 201/2011, 6Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

31. Vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., žalobca v predmetnom spore vzhliada v nesprávnom právnom posúdení veci tvrdiac, že odvolací súd na zistený skutkový stav síce aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu, avšak nesprávne, následkom čoho je podľa žalobcu nesprávny právny názor (záver) odvolacieho súdu. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., nezakladá (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvoláva) to, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1Cdo 62/2010, 2Cdo 97/2010, 3Cdo 53/2011, 4Cdo 68/2011, 5Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011 a 7Cdo 26/2010). Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., nezakladá ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých

navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 85/2010, 2Cdo 29/2011, 3Cdo 268/2012, 3Cdo 108/2016, 2Cdo 130/2011, 5Cdo 244/2011, 6Cdo 185/2011, 7Cdo 38/2012. Pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Najvyšší súd taktiež už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením (pozri R 54/2012 a 1Cdo 62/2010, 2Cdo 97/2010, 3Cdo 53/2011, 4Cdo 68/2011, 5Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011 a 7Cdo 26/2010).

32. Žalobca v ďalšej časti dovolania argumentuje prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

33. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p., platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

34. Právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. 02. 2010).

35. Vzhľadom na doterajšiu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu (sp. zn. 3Obdo/42/2018 z 21. 08. 2018) v prípade, ak dovolateľ prípustnosť dovolania odôvodnil odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., je povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť (posúdiť) a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Na predmetnom právnom názore zotrváva odvolací súd aj v rozhodovanej veci.

36. Prípustnosť dovolania je daná len vtedy, ak sa odvolací súd pri vyriešení právnej otázky skutočne odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pričom dovolateľ je povinný ním tvrdený odklon v dovolaní preukázať. Naopak, prípustnosť dovolania nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (resp. jeho právnymi závermi), alebo všeobecné tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je v súlade s rozhodovacou praxou odvolacieho súdu.

37. Dovolateľ v dovolaní namietol nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom tvrdiac, že text ust. § 451 ods. 1 OZ vyložil ústavne nekonformným spôsobom, odporujúcim čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, argumentujúc rozhodnutiami Ústavného súdu SR, ktoré však podmienku toho, čo sa rozumie rozhodovacou praxou odvolacieho súdu, nespĺňajú.

38. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/29/2017 zo dňa 24. 01. 2018, prijaté Občianskoprávnym kolégiom NS SR dňa 10. 10. 2018 ako judikát pod č. R 71/2018, ktorého právna veta znie: „Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere

rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV. vydaných ŠEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.“ Pod pojem ustálenej súdnej praxe a pod pojem dovolací súd v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p., teda nemožno zahrnúť rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, na ktoré dovolateľ poukazuje vo svojom dovolaní, nakoľko zákon viaže prípustnosť dovolania v ustanovení § 421 ods. 1 C.s.p., v písm. a/ a c/ výlučne na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd pre úplnosť dopĺňa, že argumentácia inými rozhodnutiami môže byť relevantná ako podporná argumentácia pri odôvodňovaní dovolania prípustného podľa

§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., avšak nemôže byť spôsobilá vyvolať dovolací prieskum právnych záverov odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých dovolateľ odvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ (resp. písm. c/) C.s.p.

39. So zreteľom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, tak vo vzťahu k tvrdenej vade zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., ako aj vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), má dovolací súd za nepochybné, že dovolateľ dovolacie dôvody nevymedzil spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2, resp. § 432 ods. 2 C. s. p. Dovolací súd preto dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

40. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p., a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.